

ТӨВ АЙМГИЙН ЦЭЭЛ СУМЫН СОЁЛЫН ТӨВ

2013 оны Санхүүгийн Тайлан

Төв аймгийн Аудитын газар нь Төрийн Аудитын тухай хуульд заасан Аймгийн аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд улсын болон орон нутгийн төсвөөс санхүүждэг төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайланд нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим холбогдох хууль, журам зааварт нийцүүлэн аудит хийж байна.

Аудитыг дуусгавар болгосон тухай тайлан

АГУУЛГА

ХУУДАС

Лавлах зүйлс байвал доорх хаягаар холбоо барина уу:

Аймгийн Аудитын Газрын дарга,
Тэргүүлэх Аудитор
Л.Жаргалсайхан
Утас: 70272582
[И-мэйл](#)

СТА-ын ахлах аудитор
Ц.Базарсад
Утас: 70272287
И-мэйл Bazaraatsend@yahoo.com

ТӨАГ-ын хаягийг оруулах

Төв аймаг Зуунмод сум 1-р баг
Төрийн байгууллагуудын ордон

• Танилцуулга	4
• Санхүүгийн дотоод хяналт	4
• Гол шийдлүүд	7
• Залруулаагүй алдаа	7
• Тайлбар мэдүүлгийн захидал.....	7
• Өмнөх аудитын зөвлөмжийн биелэлт.....	7
• Аудитын санал дүгнэлт	8

Соёлын төвийн 2013 оны Санхүүгийн тайланд

ААГ аудит хийж дууссан тухай мэдэгдэл

Бид Соёлын төвийн 2013 оны Санхүүгийн тайланд аудитаа хийж бараг дуусаж байгаа ба Соёлын төвийн төсвийн Ерөнхий менежерт энэхүү аудит хийж дуусгах тухай мэдэгдлийг өргөн барьж улмаар энэхүү санхүүгийн тайланг дахин шалган нягталж бидэнд туслахыг хүсч байна. Удирдлагын захидал хэмээх тусдаа хэсэгт санхүүгийн хяналтыг сайжруулах талаарх бидний өгсөн зөвлөмжүүд орсон бөгөөд цэцэрлэг тухайн зөвлөмж бүрд хариу явуулна уу.

Удирлагын зөвлөлийн анхаарлыг дараах зүйлд чиглүүлж байна:

- Гол санхүүгийн хяналтууд хамрагдсаныг **тодруулбал:**

НББ-ийн үе шат бүрд дээд шатны түвшний удирдлага хүрдэг эсэх, нийтлэг чанартай зардал, төсвийн санхүүжилт, өөрийн орлого, цалингийн зардал, өглөг, авлага, балансын үзүүлэлтүүд, үндсэн хөрөнгө, бараа материал, бусад асуудлуудыг хамруулсан бөгөөд байж болзошгүй эрсдлийг тооцож холбогдох батламж мэдэгдлүүд хэрхэн хангагдаж байгааг нотлох үүднээс холбогдох стандарт, журам зааврын дагуу шаардлагатай горимыг хэрэгжүүлсэн.

Гол илрүүлсэн зүйлс аудитын үр дүнгээс гарсныг тодруулбал:

1. Соёлын төвийн эрхлэгчид сумын засаг даргын захирамжаар 12-р сард 90 жилийн ой угтсан бүтээлч ажил болон тендерийн үнэлгээний хороонд идэвхитэй ажилласан гэж үндсэн цалингийн 20 хувиар 3 сар олгохоор шийдвэр гарган 2 сарын урамшуулал илүү авсан зөрчил илэрлээ.
2. Цахилгаан шугам сүлжээнд 138.2 мянган төгрөг, Нийгмийн даатгалд 71.5 мянган төгрөг авлага үүсгэн илүү төлөлт хийсэн зөрчил илэрлээ
3. 2013.11.14-ны өдрийн 2 тоот бэлэн мөнгөний хүсэлтээр 43.0 мянган төгрөг гаргаж принтерийн хор 18.0 мянган төгрөг, анонс 25.0 мянган төгрөгөөр худалдаж авахдаа бичиг хэргийн зардлаас 2.0 мянган төгрөг, уран бүтээлийн зардлаас 10.0 мянган төгрөг, нормын хувцас зөөлөн эдлэлээс 19.0 мянган төгрөг,

түлш халаалтын зардлаас 12.0 мянган төгрөгний гүйлгээ хийж төрийн сангийн төлөөлөгчийн хяналтгүйгээс зардлын бүлэг хооронд зохицуулалт хийх журмыг зөрчин гүйлгээ хийсэн байна.

Шууд захирагчаас ААГ тайлбар мэдүүлэг хүлээж байгаа

-Илэрсэн алдааг хэрхэн залруулсан талаар тайлбар ирүүлнэ үү

- Аудитыг дуусгаж аудитын явцад олж авсан ажлын баримтанд үндэслэн зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргахаар тэргүүлэх аудиторт санал оруулсан байгаа
- Аймгийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудиторт 2014.03.14-ны өдөр санал дүгнэлтэнд гарын үсэг зурна.

Эцэст нь аудитын явцад Ерөнхий нягтлан бодогч Д.Нарангэрэл бидэнтэй хамтран ажилласан ажилчдын байнгын дэмжлэг туслалцаа бидний ажилд дэмжлэг болж байсанд гүнээ талархаж байна.

Төв Аймгийн Аудитын Газар

2013.03.14

Танилцуулга

1. Бид Аймгийн Цээл сумын Соёлын төвийн 2013 оны 12 дугаар сарын 31-р тасалбар болсон санхүүгийн тайланд аудитаа хийж бараг дуусаж байгаа ба Аймгийн Цээл сумын Соёлын төвийн шууд захирагч энэхүү аудит хийж дуусгах тухай мэдэгдлийг өргөн барьж улмаар энэхүү санхүүгийн тайланг дахин шалган нягталж бидэнд туслахыг хүсч байна. Удирдлагын захидал хэмээх тусдаа хэсэгт санхүүгийн хяналтыг сайжруулах талаарх бидний өгсөн зөвлөмжүүд орсон бөгөөд Цээл сумын Соёлын төв тухайн зөвлөмж бүрд хариу явуулна уу.
2. Бидний 2013 онд тайланд хийсэн аудит нь 2 гол элементтэй:
 - Санхүүгийн хяналтын системийг дахин шалгах;
 - Жилийн санхүүгийн тайланд аудит хийх.

Аудитаас үүдэн гарсан асуудлууд дараах хэсэгт хураангуйлагдсан.

Жилийн санхүүгийн тайланд аудит хийхэд

3. ААГ санхүүгийн хяналтыг дахин шалгаж үзээд санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг баталгаажуулах шаардлагатайг авч үзсэн. Бидний дахин шалгалт нь Аймгийн Цээл сумын Соёлын төвийн хяналтыг ААГ-ын санхүүгийн эрсдэл ба хяналтын мэдээтэй харьцуулан шинжлэн үзсэн. Үүний үр дүнд цаг ямагт үр өгөөжтэй материаллаг алдаанаас сэргийлж чадах гол санхүүгийн хяналтыг онцгойлон үзсэн юм. Бид Аймгийн Цээл сумын соёлын төвийн эрхлэгчид тухайн жилийн эдгээр хяналтын асуудлын тухай тайлагнасан.

4. Дараахь түвшний хяналтын асуудал бидний дахин шалгалтын үр дүнгээс гарсан бөгөөд үүнд Аймгийн Цээл сумын соёлын төвийн удирдлагын анхаарлыг хандуулж байна:

1. Санхүүгийн дотоод хяналтын талаар

Байгууллагын дотоод хяналт нэгж байгуулаагүй, тухайн жилд дотоод хяналтын талаар хийсэн ажил байхгүй.

Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтийн биелэлт

Дотоод хяналтын үйл ажиллагааг сайжруулж, хэрэгжилтийг мөрдүүлж ажиллах

Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу үр ашигтай зарцуулж байх

Зардлыг бүлэг хооронд гүйлгэн зарцуулахгүй байх

Харилцагч байгууллагуудтай тооцоо нийлж акт үйлдсэн байх гэсэн зөвлөмжүүдийн мөрөөр ажил зохион байгуулаагүй, хэрэгжүүлэх талаар хангалтгүй ажилласан байна.

2. Орлогын талаар

Мөнгөн гүйлгээний тайлангаар урсгал санхүүжилт 64145.3 мянган төгрөгийн эх үүсвэр, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 286.0 мянган төгрөг, үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого 32.0 мянган төгрөг нийт 64463.3 мянган төгрөг орлогоор

тайлагнагдсан. Мөн мөнгөн гүйлгээний тайланд 171.5 мянган төгрөгийн листний мөнгийг орлогоор бүртгэсэнийг залруулж бууруулах бичилтээр тайлагнуулсан.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар урсгал санхүүжилт 64145.3 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 286.0 мянган төгрөг, үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого 32.0 мянган төгрөгийн, үнэ төлбөргүй авсан хөрөнгийн орлого 1822.6 мянган төгрөг, Бүгд 66285.9 мянган төгрөгийн орлогоор тайлагнагдсан байна.

3. Мөнгөн хөрөнгийн талаар

Харилцах дансны үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад төрийн сангийн данс 0 төгрөгийн үлдэгдэлтэй хяналтын хуулга байгаа боловч төрийн сан байгууллагын цэвэр мөнгөн гүйлгээний орлого, зарлага, үлдэгдлийг албан ёсоор өссөн дүнгээр баталгаажуулдаггүй байна. Жилийн эцэст харилцахын үлдэгдэл 1.983 мянган төгрөгийг төвлөрүүлэн татсан.

Хяналтын түвшингийн хуулгаар урсгал санхүүжилт 64145.3 мянган төгрөг, мөнгөн гүйлгээний цэвэр зарлага 64634.8 мянган төгрөг, орлогоос бууруулах бичилтээр 171.5 мянган төгрөг тайлагнагдахыг мөнгөн гүйлгээний журналд бичилгүйгээр шууд орхин тайлагнасан байна.

Бараа үйлчилгээний зардлын хэтрэлт хэмнэлтийг үзэхэд цалингаас 1218.9 мянган төгрөг, НДШ 20.5 мянган төгрөг, гэрэл цахилгааны зардал 242.2 мянган төгрөг, Цэвэр бохир ус 2.3 мянган төгрөг, ном хэвлэл 6.0 мянган төгрөг, шуудан холбоо 0.4 мянган төгрөг, урсгал засвар 0.8 мянган төгрөг нийт 1491.1 мянган төгрөг хэмнэж, түлш халаалт 56.0 мянган төгрөг, тээвэр шатахуун 0.4 мянган төгрөгөөр хэтрүүлж хэтрэлт хэмнэлтийн зөрүүгээр 1434.7 үлдэгдэлтэй гарч төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Мөнгөн гүйлгээний журналаас 500.0 мянган төгрөгөөс дээш гүйлгээнүүдийг түүвэрлэхэд 71 ширхэг гүйлгээ 57003.7 мянган төгрөгийн мөнгөн дүн сонгогдсон. Үүнийг сорилын аргаар шалгахад Татварын өрийг төлөв гэж анхан шатны баримтын бүрдэлгүйгээр 588.9 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн байна.

2013.11.14-ны өдрийн 2 тоот бэлэн мөнгөний хүсэлтээр 43.0 мянган төгрөг гаргаж принтерийн хор 18.0 мянган төгрөг, анонс 25.0 мянган төгрөгөөр худалдаж авахдаа бичиг хэргийн зардлаас 2.0 мянган төгрөг, уран бүтээлийн зардлаас 10.0 мянган төгрөг, нормын хувцас зөөлөн эдлэлээс 19.0 мянган төгрөг, түлш халаалтын зардлаас 12.0 мянган төгрөгний гүйлгээ хийж зардлын бүлэг хооронд зохицуулалт хийх журмыг зөрчин төрийн сангийн зөвшөөрөл авалгүйгээр гүйлгээ хийсэн байна.

Соёлын төвийн эрхлэгчид сумын засаг даргын захирамжаар 12-р сард 90 жилийн ой угтсан бүтээлч ажил болон тендерийн үнэлгээний хороонд идэвхитэй ажилласан гэж үндсэн цалингийн 20 хувиар 3 сар олгохоор шийдвэр гарган 2 сарын урамшуулал илүү авсан зөрчил илэрлээ.

Цахилгаан шугам сүлжээнд 138.2 мянган төгрөг, Нийгмийн даатгалд 71.5 мянган төгрөг авлага үүсгэн илүү төлөлт хийсэн зөрчил илэрлээ.

4. Бараа материалын талаар

Бараа материалын оны эхний үлдэгдэл 4201.6 мянган төгрөг, тайланд онд нэмэгдсэн 19975.3 мянган төгрөг, 19955.1 мянган төгрөг зарцуулж, акталсан бараа материал 36.5 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 4185.3 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Халаалтын зардлыг нарийвчилан тооцож үзэхэд НРЖ-30 тогооны цагийн нормоор нь нүүрсийг тооцоход жилдээ 362.4 тонн зарцуулахаар байхад зарцуулсан нь 224.1 тонныг зарцуулж, 138.3 мянган төгрөгийн хэмнэлттэй ажилласан байна.

2013 онд төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаар 21993.5 мянган төгрөгийн батлагдсан төлөвлөгөөтэй, гүйцэтгэлээр 21502.2 мянган төгрөг зарцуулж, 491.4 мянган төгрөгийн хэмнэлттэй байна. Дотуур байрны хүүхдийн хоолонд 31721.1 мянган төгрөг батлагдсанаас, гүйцэтгэлээр 31721.0 мянган төгрөг зарцуулж, 0.95 мянган төгрөгийн хэмнэлттэй байна. Жолоочийн тооцоо гэж боддоггүй, өөрийн унаа гэж байхгүй учраас тухайн тээвэр хийсэн жолоочид бинзин олгосоноороо няравын тайлангаар зарлага бичигдэж байна.

5. Үндсэн хөрөнгийн талаар

Тайлант онд оны эхний үлдэгдэл 455259.4 мянган төгрөг, төсвийн хөрөнгөөр авсан зурагт 500.0 мянган төгрөг, номын фонд 30.0 мянган төгрөг, ССАЖЯамны хөрөнгө оруулалтаар 929.3 мянган төгрөгийн номын сангийн тоног төхөөрөмж, 131.0 мянган төгрөгийн номын фонд авч, Сумын ИТХ ын шийдвэрээр акталсан хөрөнгө 5315.5 мянган төгрөг, оны эцсийн үлдэгдэл 452296.5 мянган төгрөгөөр тайлагнагдсан байна.

Жилийн эцсийн тооллогын комиссыг Гантөмөр, Алтанцэцэг нарын бүрэлдэхүүнтэй томилсон байна. Тооллогын комиссын бүрэлдэхүүн тооллогын бүртгэлийг нэгтгэн гаргаж, нэгтгэлийн дагуу программд шивж оруулан тооллогын бүртгэл нэг бүртэй тулган хэвлэн гаргаж тооллогын комиссуудаар гарын үсэг зуруулан баталгаажуулсан байна.

Хөрөнгийн тооллогыг жилд 2 удаа хийхээр хуульд заасан боловч тооллогыг эхний хагас жилээр тооллого хийдэггүй, жилийн эцэст тооллого хийсэн байна.

Элэгдлийг санхүүгийн программаар бодуулж бичилтийг хийж гүйцэтгэсэн байна.

6. Авлага, өглөгийн талаар

Тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулсан эсэхийг шалгахад Цахилгаан шугам сүлжээний газартай 991.4 мянган төгрөгийн зардлын бичилт, төлөлт 138.2 мянган төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаар ажил олгогчоос төлөх НДШимтгэлд 31951.0 мянган төгрөг батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 31072.9 мянган төгрөгний НДШ-ийн зардал гарч, батлагдсан зардал 878.1 мянган төгрөгөөр хэмнэгдсэн харагдаж байна.

2013 онд НДСанд ажил олгогчоос 3903.5 мянган төгрөг, даатгуулагчаас 3752,6 мянган төгрөг, бүгд 7656.1 мянган төгрөг, нийт 7656.1 мянган төгрөгний НДШимтгэл төлөхөөс 7727.6 мянган төгрөг төлж, 71.5 мянган төгрөгний авлагыг тайланд тусгасан байна.

ХАОАТ-ын тайлан ирүүлээгүй тул тулгалт хийгээгүй болно.

7. Цалингийн талаар

Цалин, гэрээт ажилтны цалин зэрэгт нийт 31585.2 мянган төгрөгний зардал батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 31055.2 мянган төгрөгний цалин, хөлс, урамшил олгож батлагдсан зардлаас 1218.9 мянган төгрөг хэмнэгдсэн байна.

Ажилтнуудад Үр дүнгийн урамшууллыг олгохоор гаргасан тушаалдаа ажлыг нь зохих ёсоор дүгнэж дүгнэсэн дүгнэлтээ хавсаргасан байна

Бидний дахин шалгалтын үр дүнд дээр дурдсан 7 хэсгүүдийн дотоод хяналтын ситем нь тухайн жилд хангалттай байсан ба нягтлан бодох бүртгэл нь Санхүүгийн тайлангийн зохистой үндэс болсон нь ажиглагдсан юм. Сайжруулах шаардлагатай байж болох хэд хэдэн санхүүгийн хяналтын талаар хавсралт бүхий удирдлагын захидалд тусгасан болно.

Аудитын явцад хийгдсэн гол шийдлүүд

6. Дараах хэсэгт Санхүүгийн тайлангийн аудит явцад гарсан гол асуудлуудыг хураангуйлан тэмдэглэсэн.

- ✚ Зардлын бүлэг хооронд зохицуулалт хийх журмыг мөрдөж ажиллах
- ✚ Хоорондын тооцоо бүрийг улирлын эцэст тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж хэвших
- ✚ Тооцоо бодолт, тооллогыг цаг тухай бүрд нь чанартай хийж гүйцэтгэж байх
- ✚ Сар бүр харилцахын журналыг анхан шатны баримтанд хэвлэж үдэж байх
- ✚ Харилцах, кассын баримтын оны эхнээс нэг дугаараар дугаарлаж хэвших

7. Эдгээр асуудлуудыг ААГ болон Цээл сумын соёлын төв авч үзэж хангалттайгаар шийдсэн. Бидний илрүүлсэн зүйлс болон дээрх санхүүгийн дотоод хяналтын талаар санал нь удирдлагын захидалд тусгагдсан байна. Санхүүгийн гүйлгээнүүд нь хүлээн зөвшөөрхүйц зохицуулагдсаныг тэмдэглэсэн.

Залруулагдаагүй алдаа

8. Аудитын стандарт нь Аймгийн Аудитын газарт аудитын явцад илэрсэн тодорхой биш болон залруулагдаагүй алдаанд анхаарал тавихыг шаарддаг.

Тайлбар мэдүүлгийн захидал

9. Аудитын үйл явцад Аймгийн Аудитын газар хөндлөнгийн аудиторын хувьд удирдлагын зүгээс гаргасан баталгаанд тулгуурлах ёстой байсан ч хараат бус байдлын хувьд энэ батламжийг дагах нь зохистой байсангүй. Аудитын гүйцэтгэл бүрд цэцэрлэгийн удирдлагаас эдгээр батлагааг бичгээр баталгаажуулан олж авахыг хүсч байна.

Аудитын санал дүгнэлт

10. Аймгийн Аудитын газраас тус тайланд зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргахаар санал оруулж байна.

ААГ

2014.03.14